

12 WYMAGAŃ WOBEC SZKOŁY

Nowy model nadzoru opiera się na założeniu, że szkoła może zmieniać społeczeństwo, a odpowiednie działania państwa mogą motywować szkoły (i inne placówki oświatowe) do podejmowania wartościowych inicjatyw edukacyjnych. Zdecydowano więc, że państwo sformułuje wymagania wobec szkół i placówek. Wymagania te wyznaczają pożądany stan w systemie oświaty pokazując jego, uznane za kluczowe, cele i zadania, nie obejmując jednak wszystkich możliwych zagadnień związanych z różnymi obowiązkami szkół wobec uczniów i rodziców. Wskazują natomiast strategiczne i priorytetowe kierunki działań, które wiążą się z wyzwaniami stojącymi przed współczesnymi społeczeństwami.

WYMAGANIA WOBEC SZKÓŁ PODSTAWOWYCH, GIMNAZJÓW, SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH, SZKÓŁ ARTYSTYCZNYCH, PLACÓWEK KSZTAŁCENIA USTAWICZNEGO, PLACÓWEK KSZTAŁCENIA PRAKTYCZNEGO ORAZ OŚRODKÓW DOKSZTAŁCANIA I DOSKONALENIA ZAWODOWEGO (od 1 września 2015r.)

Wymaganie 1: Szkoła lub placówka realizuje koncepcję pracy ukierunkowaną na rozwój uczniów.

- Określanie wartości i celów oraz sposobów ich osiągnięcia.
- Budowanie świadomości tego, z czego wynika koncepcja i jak jest realizowana, wśród wszystkich podmiotów życia szkolnego.
- Podejmowanie refleksji nad koncepcją w perspektywie całości działań, prowadzonych w szkole jak i działań indywidualnych.
- Przejawianie się kluczowych dla koncepcji idei w działaniach podejmowanych w szkole.
- Dyskusja nad aktualnością koncepcji pracy szkoły, uwzględniająca głos uczniów, rodziców i pracowników szkoły.
- Akceptacja istniejącej koncepcji, wyrażona w aktywnym udziale w różnorodnych działaniach.

Wymaganie 2: Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się.

- Wymaganie podkreśla postulat, aby to, co się dzieje w szkole, służyło uczeniu się. Są temu podporządkowane wszystkie składniki tego wymagania – metody pracy, indywidualne podejście, atmosfera.
- Ważna jest definicja uczenia się przyjęta w wymaganiu – określa warunki konieczne do uczenia się, podkreśla podmiotowość, refleksyjność i świadomość uczniów, po to by stawali się oni współautorami decyzji dotyczących uczenia się. Istotna też jest otwartość i elastyczność nauczyciela.
- Nastawienie w wiedzy na przyszłość, nie na przeszłość – stąd wynika priorytet samego procesu uczenia się.

Wymaganie 3: Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej.

- Odnoszenie się w codziennej pracy z uczniami do elementów podstawy programowej i ujmowanie w tym procesie zadań szkoły, celów ogólnych, umiejętności i wiedzy przedmiotowej, zalecanych warunków i sposobów realizacji jako wyznaczników organizacyjnych.
- Monitorowanie realizacji podstawy w perspektywie każdego ucznia.
- Prowadzenie przez nauczycieli spójnego procesu uczenia się i uwypuklanie spójności obecnej w podstawie.
- Współpraca nauczycieli i uczniów w procesie uczenia się.
- Budowanie u uczniów odpowiedzialności w procesie uczenia się.
- Konstrytywizm – znajomość podstawy programowej poprzednich i następnych etapów kształcenia i nabudowywanie na istniejących już fundamentach wiedzy i umiejętności.
- Szukanie powiązań pomiędzy przedmiotami, interdyscyplinarność.
- Odpowiedzialność zespołu nauczycieli uczących w szkole za realizację całości podstawy.

Wymaganie 4: Uczniowie są aktywni.

- Aktywność:
  - nakierowana na proces uczenia się uczniów, różnorodny kontekst (osobisty, grupowy, wspólnotowy, szkolny, środowiskowy, lokalny, globalny).
  - która mocno wiąże się z koncepcją pracy szkoły i która pozwala przejmować uczniom odpowiedzialność za własne działania i rozwój.
- Wpływ uczniów na organizację procesu uczenia się.
- Kształtowanie aktywnej postawy wobec rzeczywistości, wspierającej tworzenie się społeczeństwa obywatelskiego.
- Nasilenie kontaktów szkoły z otoczeniem – poprawa jakości życia w środowisku lokalnym.
- Transmisja wzorów zachowań do środowiska rodzinnego.
- Odpowiedź na wyzwania kulturowe współczesności – aktywność jako źródło sensu.
- Kształcenie umiejętności komunikacyjnych i organizacyjnych.
- Współpraca uczniów w realizacji przedsięwzięć będących wynikiem działań samorządu uczniowskiego.

Wymaganie 5: Respektowane są normy społeczne.

- Budowanie społeczeństwa demokratycznego, wskazanie uczniom istniejących w demokracji mechanizmów umożliwiających aktywne funkcjonowanie w społeczeństwie demokratycznym. Szkoła jako mała społeczność, w której dziecko może doświadczać różnych ról społecznych.
- Budowanie świadomości roli społecznej u uczniów jako fundamentu świadomego społeczeństwa obywatelskiego.
- Kształtowanie postawy szacunku i zrozumienia wobec innego.
- Organizowanie różnego rodzaju debat i dyskusji. Podkreślanie roli dialogu społecznego, prowadzącego do konsensusu w życiu lokalnej i globalnej społeczności.
- Otwarcie przestrzeni szkolnej na inicjatywy i działania uczniowskie związane z potrzebą ustalania norm, zasad, kształtowania przestrzeni bezpieczeństwa i akceptacji.
- Przeciwdziałanie specyficznym dla grup dziecięcych i młodzieżowych formom wykluczenia z uwagi na status społeczny i ekonomiczny.

Kurs internetowy „Młodzi Przedsiębiorczy - jak prowadzić projekty uczniowskie”

- Uwrażliwianie członków społeczności szkolnej w zakresie rozpoznawania rozmaitych form zachowań dyskryminujących.

Wymaganie 6: Szkoła lub placówka wspomaga rozwój uczniów, z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji.

- Rozpoznanie potrzeb każdego z uczniów z osobna i ustalenie w dialogu z nim i/lub jego opiekunami celów rozwojowych w krótszej i dłuższej perspektywie.
- Uwzględnienie w pracy nauczyciela i wychowawcy zróżnicowanych potrzeb rozwojowych uczniów, w tym także ustalanie aktualnej hierarchii tych potrzeb u wychowanka (np. okresowego priorytetu potrzeb emocjonalnych).
- Różnicowanie celów zajęć, metod uczenia się / nauczania, zadań itp. w taki sposób, aby każdy z uczniów mógł dokonywać postępów na miarę swoich możliwości.
- Tworzenie warunków do rozwoju talentów, budzenia zainteresowań i kultywowania pasji.
- Tworzenie warunków do wyrównywania braków i zaległości; pomoc w specyficznych trudnościach w nauce.
- Prowadzenie zajęć rewalidacyjnych.
- Troska o ucznia i pośrednio o jego rodzinę w sytuacji, gdy środowisko domowe dziecka nie zapewnia mu dostatecznego wsparcia emocjonalnego i intelektualnego.
- Uwzględnienie opinii rodziców i uczniów na temat sposobu i zakresu udzielania wsparcia uczniom.

Wymaganie 7: Nauczyciele współpracują w planowaniu i realizowaniu procesów edukacyjnych.

- Współpraca nauczycieli w organizacji procesów edukacyjnych, wspólne ustalenia dotyczące ich planowania i realizacji.
- Uczenie się od siebie - rozwiązywanie problemów, doskonalenie metod, wzajemnie wsparcie, analizowanie swojej pracy.
- Postrzeganie uczenia się i nauczania jako procesów interdyscyplinarnych.
- Współpraca nauczycieli jako widoczny wzorzec współpracy dla uczniów, zarówno w perspektywie uczenia się współpracy, jak i uczenia się przez całe życie.
- Uczenie się jako proces, który następuje podczas wymiany doświadczeń w grupie.

Wymaganie 8: Promowana jest wartość edukacji.

- Budowanie klimatu uczenia się i definiowanie, co rozumiemy pod tym hasłem.
- W kontekście promowania wartości edukacji obserwowanie losów absolwentów, a także ukazywanie ich drogi uczenia się w szkole i dalej, poza nią. Poszukiwanie odpowiedzi na pytanie, na ile postawa uczenia się przez całe życie kształtowana jest w szkole i jak to wpływa na absolwentów i ich losy.
- Działania dla środowiska: spotkania dla społeczności lokalnej w perspektywie dyskusji o edukacji, ale także szeroko rozumianych działań oświatowych /kluby dyskusyjne, szkolenia dla rodziców/.
- Wykorzystywanie wiedzy i umiejętności dziadków, rodziców w kształceniu uczniów i odwrotnie.
- Prezentowanie wytworów uczniów – zwłaszcza takich, które pokazują rozwój uczniów, etapy nabywania wiedzy i umiejętności.
- Promowanie wartości uczenia się przez całe życie. W kontekście szkoły może się to wyrażać poprzez wzajemne uczenie się od siebie, w co powinni być zaangażowani także rodzice

Kurs internetowy „Młodzi Przedsiębiorczy - jak prowadzić projekty uczniowskie”

i dziadkowie. Ważne, aby taką postawę kształtowali nauczyciele na własnym przykładzie – pokazywali, w jakim stopniu ich praca to uczenie się od innych. W tym kontekście nauczyciel jawi się jako wsparcie w procesie uczenia się jako osoba promująca ten proces.

- Podkreślanie wagi błędów, niepowodzeń, niewiedzy w uczeniu się.
- Rozmawianie o uczeniu się jako procesie – nie etapach, zamykanych ocenami szkolnymi.
- Ukazywanie człowieka i wspólnoty ludzkiej jako uczących się przez całe życie i od siebie nawzajem.
- Świątowanie sukcesów, zapewnienie każdemu uczniowi możliwości sukcesu.

Wymaganie 9: Rodzice są partnerami szkoły lub placówki.

- Rodzice są obecni w szkole od zawsze, ale zmienia się ich rola, charakter tej obecności. Dzisiaj rodzice powinni być aktywnie zaangażowani w procesy edukacyjno-wychowawcze i podejmowanie decyzji dotyczących tego, co się w szkole dzieje.
- Oczekiwana jest współpraca z rodzicami rozumiana, jako współdecydowanie (więc też współodpowiedzialność) za to, co się dzieje w szkole. W centrum zainteresowania ewaluacji pozostaje to: jak szkoła stwarza przestrzeń do zaangażowania rodziców, jakie działania podejmuje, by dzielić się odpowiedzialnością i władzą.

Wymaganie 10: Wykorzystywane są zasoby szkoły lub placówki oraz środowiska na rzecz wzajemnego rozwoju.

- Prowadzi się rozpoznanie potrzeb i zasobów szkoły lub placówki oraz środowiska lokalnego i na tej podstawie podejmuje się inicjatywy na rzecz ich wzajemnego rozwoju.
- Szkoła lub placówka w sposób systematyczny i celowy, z uwzględnieniem specyfiki jej działania, współpracuje z instytucjami i organizacjami w środowisku lokalnym.
- Współpraca szkoły lub placówki ze środowiskiem lokalnym wpływa na ich wzajemny rozwój.
- Współpraca szkoły lub placówki z instytucjami i organizacjami działającymi w środowisku lokalnym wpływa korzystnie na rozwój uczniów.

Wymaganie 11: Szkoła lub placówka organizując procesy edukacyjne uwzględnia wnioski z analizy wyników sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz innych badań zewnętrznych i wewnętrznych.

- Dokonywanie celowych analiz, z zastosowaniem różnorodnych metod.
- Uczenie się i wdrażanie nowych działań na podstawie analiz dotychczasowych wyników.
- Wykorzystywanie różnego rodzaju badań edukacyjnych.
- Promowanie wewnętrznych badań, tworzenie kultury refleksji.
- Dbałość o efektywne kształcenie.

Wymaganie 12: Zarządzanie szkołą lub placówką służy jej rozwojowi.

- Budowanie potencjału rady pedagogicznej i pracowników niepedagogicznych dzięki prowadzonej polityce kadrowej.
- Kreowanie rzeczywistości szkolnej /przestrzeni, wyposażenia/ w perspektywie wyzwań przyszłości.
- Celowy rozwój szkoły lub placówki, w którym istotną, określoną rolę odgrywają różne podmioty życia szkolnego.
- Tworzenie warunków do realizacji wszystkich pozostałych wymagań.

Źródło: http://www.npseo.pl/action/requirements/wymagania_panstwa_wobec_szkol
[dostęp: 10.10.2015]